

Adı:

Soyadı:

Sınıf:

No.:

Tarih:

Puan:

1. Edebiyat, işitsel (fonetik) sanatlarıdır ve malzemesi de dildir. Dolayısıyla boşluklara sırasıyla "işitsel ve dildir" sözcükleri getirilmelidir.

Cevap: B

2. "deneme, gezi yazısı ve sohbet" öğretici metinlerdendir ancak "fabl" olay çevresinde gelişen edebî metinlerdendir.

Cevap: A

3. Ağız: Bir dilin ülke sınırları içindeki farklı yerleşim bölgelerinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılaşan konuşma biçimidir.

Şive: Bir dilin, yazılı kaynaklarla izlenebilen tarihî gelişimi içinde ayrılmış kollarıdır.

Argo: Ortak dilden ayrı olarak belirli toplulukların ses, yapı, söz dizimi ve anlam bakımından farklılık gösteren dili veya sözcük dağarcığıdır.

Cevap: C

4. Durum hikâyelerinde merak unsuru söz konusu değildir. Dolayısıyla "Bir-birini takip eden merak uyandırıcı olay halkalarına yer verildiği için kahramanların kişiliklerini yansıtan betimlemelere de gereksinim duyulur." cümlesinde koyu yazılan yerde bilgi yanlış vardır.

Cevap: E

5. Reşat Nuri Güntekin, 1923-40 arasındaki olay hikâyesi yazarlarından ve Leyla ile Mecnun hikâyesi de olay hikâyesi tarzında yazılmıştır.

"Dört gün sonra beni kirazlı eve bir kere daha çağırdılar. İhtiyar kadın epeyce iyileşmişti. Bana kendi eliyle çay pişirmek için ısrar etti. Öteden, beriden konuşmaya başladık. Umduğumun aksine bu ihtiyarın sohbeti çok tatlıydı." cümlelerinde olduğu gibi öyküleme anlatım biçiminden yararlanılmıştır.

"- Çoluk var Büyük Hanım amma çocuk yok, dedim.

- Allah vermedi mi evladım?

- Keşke vermeseydi Büyük Hanım. İki altıntop gibi evlat vermişti. Fakat iki sene evvel, yirmi gün ara ile ikisini de aldı. Yalnız kaldık." parçasında da diyalog tekniği vardır.

Bu parça hikâyeden alınmıştır ve hikâye türü de anlatmaya dayalı metin türlerindedir.

Öteden, beriden konuşmaya başladık. Umduğumun aksine bu ihtiyarın sohbeti çok tatlıydı. Onlara başka yerde rast gelmiş olsaydım, "Ne iyi insanlar" diyecektim. Fakat ne mal olduklarını biliyordum. Bir aralık, kadın bana çoluğum çocuğum olup olmadığını sordu:

Bu hikâyede kahraman bakış açısı kullanılmıştır.

Cevap: D

6. (I) İnsanlar; tarihin her döneminde içinde yaşadığı mekânı, toplumu ve dünyayı coğrafya bilimini öğrenerek tanıyabileceğini görmüştür. (II) Bu sayede toplumlar, dünyada yeni yerler; kaynaklar ve kültürler keşfederek gelişmişlerdir. (III) Dolayısıyla ülkeler, coğrafya öğretimini belirli bir program dâhilinde eğitim kurumlarında vermeyi amaç edinmiştir. (IV) Bu durum, ilerleme ve kalkınmanın yanısıra toplumsal birlik ve beraberliğin de gerçekleşmesine katkı sağlamıştır. (V) Özellikle Sanayi Devrimi sonrası birçok ülke, coğrafya öğretiminin gelecekle için ne kadar önemli olduğunu anlamış ve bu yönde adımlar atmaya başlamıştır.

Bu parçada koyu yazılı sözcüklerde ve noktalama işaretlerinde yanlışlık yapılmıştır.

Cevap: E

7. Hâlimden hoşnudum; düşkün değilim

B

Süste senden elbet üstün değilim

E

Bahtıma mağrurum, küskün değilim

D

Ne korkum ne hırsım ne telaşım var

A

Cevap: C

8. I.de "mersiye", II.de "methiye, şarkı", III.de "gazel", V.de "kaside" divan edebiyatının ürünleridir. IV.deki ürünlerin hepsi halk edebiyatına aittir.

Cevap: D

9. Uyak düzeni "abba" biçiminde olduğu için dizelerde sarma uyak, "-er" ve "-un" seslerinde tam uyak vardır. 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır, bu veriler de bizi halk edebiyatına götürür. Bu dizelerde redif yoktur.

Cevap: A

10. "Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış" dizelerin şairidir, dolayısıyla "tapşırma" vardır. "diyorlar" sözcük biçiminde rediftir. "Aslı" ve "Kerem" adlarıyla da herkesçe bilinen bir aşk öyküsüne de işaret ettiğinden telmih sanatı yapılmıştır. 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır. Dörtlük mâni tipi değil, düz uyak düzeniyle yazılmıştır.

Cevap: B

Ortak Yazılı Sınav Çözümleri

11. A ve B seçeneklerindeki dizeler "lirik", C ve E seçeneklerindeki dizeler "epik" şiiire örnektir. D seçeneğindeki dizeler ise toplumun aksayan yanlarını eleştirel bir dille ifade ettiğinden "satirik" şiiire örnektir.
Cevap: D
12. B seçeneğinde "hisler, sisler" sözcüğünde "-is"lerde tam uyak, C seçeneğinde "-an"larda tam uyak, D seçeneğinde "-ark"larda zengin uyak, E seçeneğinde "su"larda tam uyak kullanılmıştır. Ancak A seçeneğinde "-sin de gör" redif olarak kullanılmıştır, uyağa yer verilmemiştir.
Cevap: A
13. Bu dizeler Mehmet Âkif'in Seyfi Baba adlı manzum hikâyesinden alınmıştır. Manzum hikâyelerde yaşanmış ya da yaşanması mümkün olaylar anlatılır, buradaki olay da yaşanmıştır. Bu türde öyküleme anlatım biçiminden yararlanır, burada da yararlanılmıştır. Ayrıca bu dizeler aruz ölçüsüyle ve uyaklı bir biçimde yazılmıştır. Manzum hikâyelerde söz sanatlarına, mecazlı söyleyişlere ve imgelere pek yer verilmez yani anlatım kapalı olmaz.
Cevap: C
14. Dizelerin bütününde insana özgü özellikler diğer varlıklara aktarıldığından teşhis sanatına ve teşhis olduğu için de istiare sanatına başvurulmuştur. Ayrıca "siyah tül" benzetme amacıyla kara bulutların yerine kullanıldığından da istiare vardır. Akan çayı yaslı bir geline benzettiği için teşbih sanatı vardır. "O çay ağır akar, yorgun mu bilmem? Meh-tâbi hasta mı, solgun mu bilmem? Yaslı gelin gibi mahzûn mu bilmem?" dizelerinde de şair olayların nedenlerini bildiği hâlde bilmiyormuş gibi görüldüğünden tecahülûarif sanatı yapılmıştır. Dizelerde hüsnüatalil sanatı yoktur.
Cevap: E
15. I. de "yetişemeyecek" sözcüğü, "yetişemeyecek" biçiminde; III. de "telgraf" sözcüğü, "telgraf" biçiminde; V. de ise "tetkikediniz", "tetkik ediniz" biçiminde yazılmalıdır. II ve IV. de yazım yanlışlığı yoktur.
Cevap: D
16. "Arkeolog Klaus Schmidt -Klaus Şimit-" öbeğinde yabancı ad ve soyadın okunuşu yay ayrıç içinde verilmeliydi. Kısa çizgi yanlış kullanılmıştır.
Cevap: A
17. Siyasi oluşumlarda coğrafya, siyaset, ekonomi gibi unsurların yanında idarecilerin (A) liderlik vasıfları da önemli olmuştur. Bu (E) liderlerden birisi de Moğol İmparatorluğu'nu kuran Temuçin'dir. Temuçin, 1206 yılında yapılan kurultayda Türk-Moğol boyları tarafından kağan seçilerek Cengiz adını almıştır. Moğol boylarını birçok (C) mücadeleden sonra bir araya toplayan Cengiz Han, istila hareketleri ile dünyanın en geniş (D) kara imparatorluğunu kurmuştur. Sayı sıfatına yer verilmemiştir.
Cevap: B
18. "Ay ışığı" ad takımıdır ve "ay" sözcüğü de ad olarak kullanılmıştır.
Cevap: B
19. "Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, cinler cirit oynarken eski hamam içinde... Üşüdüm Allah üşüdüm, daldan armut düşürdüm. Armudu mu yemişler, bana çirkin demişler..." diye başlayıp devam eden bölümde tekerleme vardır, bu da masalın başında olur yani döşeme bölümünde.
Cevap: D
20. Bu dizeler, bir fabldan alınmıştır, kahramanları "aslan" ve "fare"dir. Fabl, anlatmaya dayalı edebî metinlerdendir. Ölçsüz ama şiiir biçiminde yazılmıştır. İnsanlar arasında yaşanabilecek bir olay kurgulanmıştır. Fablda teşhis ve intak sanatına başvurulur ama bu dizelerde sadece teşhis sanattan yararlanılmıştır.
Cevap: E